

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG.
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Péneken 28. Septemberben 1792.

Ha a' szerentsétlenségben - is a' nagyobb szeren-
tsétlenségnek el-kerülése örömet okozhat, azt
az örömet hirdetjük, hogy Gr. Szapári Ur ő Exja
Prágában 13 vett sebeinek terhe alatt-is frissen és
minden veszedelmen kívül vagyon. — 4 napok
múlva ezen történet után, valami Dohány után
visgálók egy erdön menvén keresztül, látják, hogy
egy ember ki-tér az útból — meg-szóllitják; de ez
az ő szovakra meg-állani nem akarván, lövéssel
fenyegetik vala; melyre ez a' közelebb lévő falu-
ba bé-vitettetvén, a' rajta lévő sebekből 's egyéb
környülállásokból ki-sült, hogy a' Gróf úton állói
közzül való, és már 4 gonolztévők vagynak ezek
közzül fogva.

Hogy a' mi Borbélyaink ennek - utánna nem csak eret vágni 's borotválni fognak tudni, mint hajdon, bizonyítja az, hogy ezen hón. 22 dikén is egy *Ballabás János* nevü Erdélyi ifju, ditséretes Exament ada Bétsben, és *Chyrgiæ Magisterré* téték; ez előtt pedig még más két ifjak, u. m. *Ketskeméti* és *Gyulay* Urak. Egy Erdélyi Unitarius tanuló ifju pedig, *Ugrai László*, Kolosvári fi, az *Architecturában* tett rajzolatjáért Præmiumot nyert; melyből meg tettzik, hogy a' mi Magyar ifjaink Bétsben is ki - mutatják magokat.

Hazánbéli Tudósítások. — „Ezen seprején lévő sáros *September* csak nem minden *Septemberek* felett leg nevezetesebb *September* a' *Septemberek* kronikájában. „Azon kívül, hogy már 14 napoktól fogva éjjel nappal esőzik, olly rettenetes károkat tett ezen hónap nevezetesen a' mi Hazánknak sok résziben, mellyekről csak az emlékezet is firalmas. — Ó Budáról azt írják: „ezen a' részben 7 és 8 dik *Septemberben* olly iszonyú itélete vala az Istennek, a' milyenre ritka emberek emlékeznek. 7 dikben éftvéli 5 orakor el kezdődött a' rettenetes vilámás, menydörgés, és tartott más nap majd szinte délig, u. h. egész étzaka még csak bé sem hunyták az Emberek szemeiket a' félelemnek miatta. Sok embereket és barmokat vert agyon a' menykö, kivált *Körös* és *Czegléd* körül; ezen kívül a' mi terhesebb a' jég olly tetemes károkat tett azon étzaka, mellyeket le - irni nem lehet. — Itt körülöttünk az *Ó-Budai*, *Szent Endrei*, *Bitskei*, és más szöllös hegyeket ugy öszve verte, hogy ezeken az iden semmi szüret nem lészzen; melyből a' lett, hogy *Budán* és a' Környékben, hól valami kevés szöllő meg maradt, olly drága a' must, mellyet régen nem értünk. Egy akó must, mellyet ez előtt 25 — 30 garason meg - vettünk, most 3 forinton 's 30 kronon kellek vennünk — a' szinbornak pedig akója 5 forint.“

Miskoltzról azt írják, hogy T. T. *Szalay Sámuel* Ur helyébe Superintendensnek választaték Sept.

16-dikán, Szikszó, egész tsendességgel, Fő Tiszt. Szathmáry P. *Abrahám* Ur (nem Szathmáry Miklos, a' mint a' 77-dik Kurirban iratott) a' *Borsod* Kerületnek érdemes Esperestye. Bár másut is illy tsendességgel ment volna végbe a' Superintendens választás. Ugyan ekkor a' Lelki Páztorságra 42 ujj Prédikátorok szenteltetének fel az ujj Superintendens által. Borunk nem sok, de igen jó lézés; mert minden szőlőink' érettek, és sok az aszszu szőlő. A' Miskolczi szőlőnek nagyobb részét elverte a' jég — és körül - belől is sok károkat tett.

Budáról az iratik, hogy az Országos *Députátiók* Nov. 1. napján el-kezdik a' magok dólgaikat folytatni. — Tolna Vgyéből az iratik a' Sept. 7-dikén történt *Égiháboruról*, hogy itt nem tsak menydörgött és vilámlott, hanem a' leg keményebb szivnek meg rettenéséig égni láttatott az egész *Atmosphæra*; nevezetesen edgy *Bölske* nevü faluban olly sok jég hulott ekkor, hogy a' Házak' fedelét bé-rontotta, és az aprób folyó vizeket bé-dugta.

Nagy Szombatból iratik: „ Sept. 8-dikán 3 Tiszteletre méltó Papok, kik már az Urnak szőlőjében meg öszültek, és Papi sz. Hivataljokat 50 esztendő-kig folytatták, Jubiliumot tartottanak, és másodszor első sz. Misét szolgáltattanak. Az első ezek közül T. *Galgotzy Ferentz* Apát Ur, a' második T. *Tarnotzy Miklos*, és a' 3. T. *Bukovinszky István*, Urak, kik mind ketten Esztergomi Papok.

Szigetről Máramarosból ilyen szomorú történetről tudósítottunk Sept 9-dikén.

T. Nándsi Abrahám Szigeti Prédikátor' és a T. Tarsaság Esprestjének egy szép 18 esztendő eladó ártatlan Leányát *Móriát*, hasonlóképpen fiatal leányzó szolgáloja *Kováts Ilona*, a' múlt Juliusnak 30 dik északáján minden ruhástól a' kert alatt lévő Kenderbe ki tsalja, eisöben ugyan tsak azzal az igérettel, hogy innen, a' szülei házánál való kedvetlenségeinek eltávoztatására, a' szerentsélen léánnak valamelly *Bányán* lakó atyafiához szökjenek el; az után pedig azzal az el hitetéssel, hogy a' leg-nagyobb Kenderben ugy meg-fogja a' szolgálo a szegény léánt varásolni, hogy az ő Szülei még tsak kedvetlenül sem fognak reá soha többé tekinteni 's hozzá szollani. Ez szegény öröme engedett gyilkos szolgálojának egy olyan dologban, a' mit különben-is erősen ohajtott. „

„ A' szegény el-tsábitott léánkán, a' varáslás' hasznosabb és hathatósabb reménsége eröt vévén, kimennek északának idején a' kenderbe — itt a' szolgálo anya-szüz-mezittelen ki vetkezteti meg-tsalott aszizonyát köntölséből — a' nyakának gödröt ás, arra reá fekteti fél oldalt, a' késsel körülötte varásló szúrásokat teszen a' földbe, mig az ártatlan meg bizza magát, akkor a' kést a' torkába üti, mellyen az meg ijedvén, midön meg szollitana mit akar? ekkor a' szolgálo a' varáslásra ki-vitt bárdot fel kapja, és a' nyakát el-vágja; az után több szúrdalásokat is ejtvén rajta, mig nem meg ölte, azzal két rendbéli Sellyem ruháját, és több öltözetét-is fel szedvén el-dugja, a' meg-ölettetett léánynak Szüleihez szolgálatja folytatására viszla megy, és négy napokig ott szolgál. A' meg ölettetett léánynak Szülei pedig, mivel a' ház népétől, az ő *Bánya* felé való készületeiből, valamit élzre vetének vólt, abban a' gyanuban vóltanak, hogy az ő leányok *Bányára* ment. „

„ Négy

„Négy nap múlván hire futamodik, hogy a' kenderben van valamely meg-öletett személy. A' Vármegye investigációt tétet, 's úgy találják. De ilzonyú meleg lévén, már a' testre esett féreg úgy ki-vette vala képéből, hogy senki meg nem ismérhette a' nézők között. Minthogy az el-szökött léányzó tsak tsalattomban kerestetett, annál inkább, hogy vásár lévén, minden azt hitte, hogy valamely ver-bunkal ide jött tisztátalan személy volna. Azért-is a' Vármegye a' rabok által azon helyen el-ásat-ta. Hire így ki-futamodván a' meg-öletett személy-nek, a' gyilkos-is el-szökik, mintegy két mértföld-re *Kabala Polyándra*, hol a' meg-öletetnek ru-háját minden tartalék nélkül kezdi viselni. A' ru-hát meg-ismérvén a' Szigeti ott meg-fordúlt Asz-szonyok, hirt tesznek a' Szüléinek, azok a' Tisz-teknek, ezek parantsolnak, meg-fogattatása eránt. Bé-hozzák, és még azon napon meg valja, hogy ő ölte meg a' léánt a' már le irt módon, és ez már törvényesen meg-is állott (authenticáltatott). Kevert másokat-is belé, de ez még eddig ki nem jött. Már a' gyilkos sokszor akarta magát el vesztetni, de jó vigyázat van réája. A' meg-öletetett 12 dik Auguszi a' földből ki-ásattatván, és északának ide-jén a' temetőbe el-temettetvén, 19 dik Aug. tani-tás tartatott a' templomban 2 *Sam.* 3: 33, 34. ver-seiből a' minden-féle vallásúak között felesen fel-gyülekezett nép előtt; és még a' leg-keményebb szivet-is el-fogó sziveknek keserves zokogási kö-zött, a' szerentsétlennek utolsó tisztelése meg té-tettetett. A' gyilkos pedig várja minden órán a' fejére mondattatandó Sententziát. „ — Szülék! meg ne keserittsétek a' ti gyermekeiteket, hanem neveljétek az UR beszédének intésében! — Gyer-mekek tiszteljétek Szüléiteket, hogy hosszú idejük légyetek! — Léányok ne hidjétek a' varáslásnak! Az-is nevezetes, hogy itten egy Vármegye hajdúja' feleségének egy hással három gyermeke született, kik mindnyájon tovább éltek egy hétnél, 's egy köz-

közzüllök most is él. — A' vérben itt rakásra fekszenek, nagyok, kitsinyek, az aprók halnak is. A' marha is kezd fok felé húllani. A' lovak iszonyú drágák, 80 forintos nem nagy ló. — Nem igaz hogy a' Máramarosi széleken való Harminzadok el-bomlanának; de igaz, hogy a' határ-szélek forma ruhás Hajdúkkal erősítettnek meg.

Kolozvár 15. Sept. — Ha igaz mondás ez; — a' ki dolgát jól kezdette, fele baját el végzette, ugy bátran jelentem az Urnak, hogy a' mi Diétánk rövid idő alatt szerentsésen el fog oízolni; mert ditsőségesen kezdett munkáját, mind eddig okos szorgalmatossággal, és nagy egyességgel folytatta — melly kedves munkának egy részetskéje az, a' mellyet T. Státusoktól által véve, ma indítá Béts felé a' K. Commissarius Gr. *Mitrovski* ő Exja. — Ez áll rész szerint azon Homagiale Instrumentumból, mellyet az Erdélyi Mltgos Státusok, a' ditsőségesen uralkodó nagy Fejedelmekhez viseltető örökös hivségeknak hittelt lett meg erősítettése bizonyos jeléül készítettek, mellynek előbb a' F. Kir. fő Igazgató Tanáts, az után a' M. Kir. Tábla Tagjai, továbbá a' M. Fő Ispány, fő Tiszt és fő Kapitány Urak, majd a' M. Regalista Urak, és végre a' Nemes Magyar, Székely, és Szász Nemzet Követei, a' Szabad Királyi Városok, és más Taxalis helyek Biztoszaival együtt egyenként alája irván neveket, ki-ki irását Petsétje réa nyomásával is meg-erősítette. — A' más részt térszi azon *Repraesentatio* melly mellett a' tsak most említett, tiszta indulattal készített munka fel küdetett, és ennek foglalattya röviden szolva illy forma:

1 ször.) A' Mgos Rendek háládatos indulattal emlegetik hogy F. Urunk, azon kívül, hogy mindjárt Uralkodása kezdetiben olly Királyi irását bocsátotta a' F. Igazgató Tanátshoz, mellyben ezen vég Hazához való édes Atyai indulatját, hozzánk való buzgó szeretetét; és minden névvel nevezendő valóságos Törvényeink, Szabadságaink, rendtartá-

tartásaink, és privilegiumink tökéletes megtartására való készségit jelenti; méltóztatott a' közelebb el múlt Augústusnak 20 dikára Törvényes Diétát hirdettetni, és abban előbb tett minden ígéreteit, a' maga Biztosa által ő Felsége tulajdon nevébe és lelkére le-tett hit által is bizonyítani, 's mind ezeket egy ujjanon készítettett és adott valóságos Királyi Levél, Diploma által meg erősíteni. — Melly eléggé meg hálálhatatlan Királyi Kegyelem ujjabb tüzet adott a' M Státusoknak a' már nevezett Homagiale Instrumentum készítésével kötöttetett serénységgel, és szivvelséggel lietni, és a' M. Gróf Gubernátor, és Statuum Prælidens Ur ő Exc. jok ugy az három M. Itélő-Mester Urak Subscriptiójokkal meg-jelelni, 's az három Nemzet petsétjével meg erősítve bé végezni.

2-szor.) Jelentik, hogy a' Kegyelmes Fejedelmnek maga Erdélyi hiv Státusaihoz való Atyai indulatját, és ezeknek magok édes Attyokhoz való fiúi hiv, és örökös engedelmeiségekről tett magok ki-nyilatkoztatásokat, ő Felsége kegyelmes helybe hágyása reménysége alatt, még ezen Diétán Articulusba akarják foglalni.

3-szor.) Örvendenek valóságos vigsággal, hogy örökös Fejedelmeiknek rövid idő alatt esett oly sűrű változásai után, most ismét oly jó és kegyelmes Királyt tisztelhetnek, a' ki ily rövid idő alatt is oly számos jeleit adta maga jóságának, és alatta-valóit, Hivséggel és Törvénnel akarja igazgattatni.

4-szer.) Egy szivvel és egy lélekkel ígéri hogy ily ritka és példátlan Virtusú Törvény szerint uralkodó Fejedelmek benne helyhezettett bizodalmanak, valóságosan meg felelni igyekeznek, minden tselekedeteket a' Törvény szentségéhez mérsékelni leg főbb Regulájok, és magok kedves Ferentz Királyokért, és az egész Fels. Auszriai Ház böldegységáért, minden időben készek vagyonjaikat sőt életüket is fel-áldozni.

Ezek mellett indúlt még egy más Repraesentãtzió-is, mellyben a' T. Státusok és Rendek aláza-
toson jelentik, hogy ámbár jobbágyi tisztelettel fo-
gatták ő Felsége azon Kegyelmes Levelét, melly-
ben a' hivatalától el-bútsuzni engedelmet kért,
és nyert Kir. Tábla Præfesse Gr. *Bethlen Pál* Ur ő
Exja helyébe mást candidálni parantsol, de mint-
hogy még most-is semmi olly gyengeséget nem ta-
pasztalnak a' tisztelt Gróf ő Exjában, mely oly rég-
től fogva ditséretesen folytatott hivatalától meg-
válni elégséges ok lehetne, jónak látták ezen es-
méretes jó Urat hivatalába marasztani, melyre ma-
gát igérvén, ő Felsége további parantsolattya vé-
teléig bátorzkodtak a' Candidátiót el-halasztani.

Erdélyből Maros Ujjvárról 12. Sept. — „Ked-
ves Barátom! — A' mi tzelunk itten az: hogy
egy Só-Bányát állítsunk itten a' *Maros* partyán,
melly által a' szegény Erdélyi Községnek a' Ma-
gyar Országra való Só hordás által tetézt terhe
hajókázás által tzeloztatik könnyebbítettni. A' dol-
gunknak kezdetén itt vóltak a' Commissióban Con-
siliár! *Szegedi, Kübling* és *Máriaffy* Urak a' *Thesau-
rariatus* részéről; az után a' szándéknak ki-vitele
végett, itt hagyatott egy Kamara Ispány mint *Di-
rector* és en *Ingenieur* helyett; ugy egy Iró Déák
20 dologra való embereinkel. A' hely a' hol mi
dolgunkhoz kezdetünk, vagyon a' *Marosnak* déli
partyán *Felvintzel* által ellenben, a' *Maros* tulaj-
don vizétől 100 lépésnyire. A' mi a' Sót illeti, ele-
get találtunk, és ha az Ur Erdély Ország Map-
pájából meg-tekinti, észre fogja venni, hogy ép-
pen abban a' *Directioban* vagyon, a' mellyben a'
Vizaknai, Tordai, Kolosi, Deésakni és *Máramarosi*
Só-aknak esnek, azon külömbséggel, hogy itten
a' Só vizesebb, és azért több vizi mesterségek ál-
tal juthatunk hozzája.

Hadi és politikai külső Országi történetek.

Frantzia Ország. — Sept. 10-dikén meghatározta a' Nemz. Gyűlés, hogy Frantzia Országban minden arany és ezüst fészületek, 's egyéb templombéli arany és ezüst készületek, az egy Ur asztalához tartozó poharakan, és ezen Szentséghez tartozó más edényeken kívül, a' pénz-verő házakba küldettefsenek, és a' hadi szükségekre fordítassanak.

A' Hadi-Ministernek 360-ezer Livrák adattának ezen napokban által, oly feltétel alatt, hogy a' táborozó széleken kárt vallott és el-pusztított Frantzia lakosoknak kár-vallása ezen summából pótoltsék.

Hogy a' fogjoknak meg-ölettetését *Párisban* nem tsak egyenesen a' nép dühösségének keljen tulajdonítani, hanem hogy ennek valóságos előre kitesinált plánumnak kellett lenni, nyilvánságos bizonyosága a' többek között ennek az is, hogy Sept. 3-dikára virradó étzaka, és Sept. 3-dikán, a' midőn *Párisban* ezen kegyetlenségek véghez mentenek, Frantzia Orzágnak más Vároksaiban-is igen sok helyen éppen akkor hasonló iszonyuságok követtettek-el a' meg nem esküdött Papokon, és minden más fogságban lévő Aristokratikusokon. — A' *Versáliában* lévő fogjok, az *Orléánból* nagyobb bátorságnak okáért ide hozattatott *Status fogjaival* együtt ölettettenek meg.

Az *Anglus Követet* igen kedvetlen szemekkel nézték a' *Párisiak* haza felé indulni, és azt kezdik lokan észre venni, hogy az *Anglus Követ* az egész Frantzia Revolutió alatt legnagyobb bátorságban múlatott *Párisban*. Midőn a' 10-dik Augustusi változások után a' Frantziák Királya a' *Templomba* vitettetett volna, a' Királyi Familia számára titkon sem mért a' *Velentzei Követ* fejér némüt küldeni, a' melly dolog az *Anglus Követnek* tudtára

tára esvén, ő nyilvánságosan, és az egész népnek szeme-láttára küldött eleget. — Sokan azt itélik, hogy az Anglus Udvar még vissza ülteti 16-dik *Lajost* a' maga Királyi székébe.

A' már 2 esztendőktől fogva *Trierben* mulató *Verdün* Püspök, egy Levelet vévén ezen napokban a' Pruszszus Királytól, el-hagyott Megyéjébe vissza hivattaték, és Püspökségébe vissza tétette. — A' Frantzia Országban Sept. 2-dikától fogva életben megmaradott és a' Polgári hitet le nem tett Papok, szünetlen érkeznek-meg rakásonként a' széleken, és idegen földeken kerelik életeknek megmaradását. Az olyan helységekből, a' hol a' kegyetlenség az ilyeneket avagy csak életben maradni megengedte, már most Palsus mellett, és világi köntösbe öltözködve indittatnak szegények idegen földre.

A' *Pruszszus Király* és a' *Braunsváji Hertzeg* oly készüllettel láttatnak *Lotharingiából Chalons* felé ki-indúltanak lenni, mint a' kik itt vagy közönséges ötközetet reméllenek a' *Generalissimus Luknerrel*, vagy pedig ha ellentállókra nem fognak tanálni, egy része a' Pruszszus és *Austriai Sergeknek* egyenesen nyomúl *Páris* alá, a' más része pedig ezen *Sergeknek*, a' *Páris* alá nyomulandóknak hátok-megit fogja fedezni. — *H. Hohenlohé* a' *Braunsváji Hertzeg* rendelése szerint olly sebességgel indúlt *Thionville* mellől az *Austriai Sergeknek* nagyobb részével *Chalons* felé, hogy még a' bagáziáit is hátra hagyta, és 8 napok alatt *Thionville* alá való vissza jövetelét megígervén, azt a' rendeltette a' *Thionville* mellett *Vezérnek* maradott *Gen. Vallisnak*, hogy azon 8 napok alatt a' Vár körül vigyázattal legyen ugyan, de semmi ujj probát ne tégyen.

A' *Pruszszus Sergek* Sept. 11-dikén reggel 5 órakor kerekedtenek fel *Verdün* mellől, és két osztályokban indúltanak a' *Lotharingiából* *Frantzia Ország*nak belsőbb részeire vezető *Palsusoknak*.
Egyik

Egyik ezen Pruszszus Sergek közzül *Varenes* tályékán keresztül vette útját, és ez a' Gr. *Klerfé* alatt lévő *Austriai* Sergekkel egyesülve fog *Chalons* felé közelíteni. A' Pruszszus tábornak másik osztálja *Villers* felé indúlt, és a' H. *Hohenlohé* vezérlése alatt *Thionville* mellől el-jött *Austriai* Sergekkel edgyesülvén, túl a' *Clermonti* passusokon a' *Chaloni* úton fogja magát az előbb említett egyesült Pruszszus és *Austriai* Sereggel öszve foglalni. Ezen edgyesült és egyszeriben útnak indúlt Pruszszus és *Austriai* Sergek 80. ezer fejekre számláltatnak.

Ezen plánum szerint a' lett volna a' *Braunsváji Hertzeg* tzélja, hogy a' *Clermonti* passzusokat el-foglalt *Frantziák* Sergeit két oldalról, u. m. *Varenes* és *Villers* felől meg kerülven, az itt fekvő *Frantzia* Sergeknek hátok megé kerüljön, és őket a' passzusok között meg szoritván, szabad mező béli tsatára kényszeritse. Ezt a' szabados mezőn való tsatát pedig a' *Frantzia* Generálisok, valamint ezen egész háboru alatt kerültek, így szintén most is, esmervén a' magok gyakorlatlanságokat, a' hol tsak lehet, mindenkor ki-kerülik; és az ujjabb hirek azt erősitik, hogy a' *Braunsváji Hertzeg* tzélját a' *Clermonti* passzusokat őltalmazni akaró *Frantziák* élzre vévén, magokat *Luknerhez* a' *Chaloni* térekre vissza vonták, és itt szándékoznak a' *Páris* alá siető ellenség útját tökéletesen el állani, melly *Páris*hoz már tsak 20 mért-földnyire vagyon.

A' *Lukner* Serge, a' leg-bővebb szovok bé vehető irók szerint, 60 ezer fejekre számláltatik *Chalons* mellett. Nevetni lehet pedig az olyan irókat, a' kik nem átalják azt le írni, hogy tsak *Páris* Várofsából közelebbről 60. ezer fejekből álló fegyveres nép érkezett légyen *Chalons* mellé a' *Lukner* táborához. — Ha az ugy volna, hogy tsak *Páris*ból 60 ezer ember jelent volna meg a' *Lukner* táboránál, ugy bizonyoson nem is kellene az ő
meg.

meg- verésekre a' *Braunsvégi Hertzegnek* annyira
 ſietni; mert meg- verne őket az éhség eléggé. Ha
 tsak 12 ezer fejből álló új Sereg, olyan, a' ml-
 lyent *Lukner* hadi- rendbe bé- állíthat, mostanság
Párisból Chalons mellé meg- érkezett, bőven elég.
 — Egy *Párisi* Sept. 13 dikán költ Levél így ír
 ezen dolgról. — „A' *Párisból* és a' *Párisi* De-
 partamentomból ezen napokban *Luknerhez Chalons*
 mellé takarodott népet könnyen lehet 19 ezer fe-
 jekre számlálni, úgy hogy a' *Lukner* vezérlése alatt
 a' *Braunsvégi* Hertzeg ellen hadakozni akaró Fran-
 tzia új tábor 60 ezer fejből fog állani. A' Ha-
 di Ministernek tellyességgel nem tettik az, hogy
 az ifju, tanulatlan, és a' fegyver nélkül szüköl-
 ködő Frantziák éppen ilyen nagy számmal szalad-
 nak a' tábornál öszve; mivel könnyen meg- eshe-
 tik, hogy a' Vezér őket illy hirtelen hadi rendbe
 nem állíthatván, a' tábornál előbb kárt, hogy- sem
 hasznót okozhatnának. Egyéb aránt- is az eleség
Chalons körül szük lévén, a' haszon nélkült való
 kényér évőre itt semmi szükség nintsen, mellynek
 nagy száma miatt könnyen éhség is támodhatna. „
 — „A' Hadi- Minister tehát minden Departamen-
 tomokban olly intést tétete közönségessé, hogy a'
 szabad akaratból szolgáló fegyveres népek a' mód
 nélkült való öszve gyüléssel, míg fegyver és ele-
 ség dolgában rendelések tétettethetnének, szünnye-
 nek- meg. „ — Innen kevés idő alatt nevezetes tör-
 ténetekről fogunk tudósíttatni.

A' *Varennesen* keresztül útozott Pruszszus Ser-
 gek 2 *Svadron* Frantzia Nemzeti Gárdistákat kül-
 döttenek innen vissza fogságra, hadi- kassájokat
 pedig a' magok számokra el- foglalták. Fogságra
 tették ezen kívül a' *Varennesi* Polgármestert, a' Város
 Prokurátorával és egy *Lajos* Ritterével együtt, kik
 azzal váldoltatnak, hogy a' Királynak árestáltatá-
 sakor magokat itten igen el- felejtették, és erősen
 durván viselték vólt.

A' *Lingenfeld* mellett nem messze *Landauhoz* 8000 ezerevel magával hátra maradt Gen. Gr. *Ehrbach* parantsolatot vévén, Sept. 13 dikán innen az alatta való *Sereggel*, *Lautern* és *Homburgon* keresztül, a' H. *Hohenlohé* vezérlése alatt *Páris* felé siető több *Ausztriai Sergeknek* utánna indula. *Lingenfeld* mellett csak egy *Moguntzini Batalion* hagyott, melly mellé még egy második hasonló *Batalion* fog minden órán érkezni. — Ezekből bizonyosan láthatjuk, hogy a' *Pruszszus* és *Ausztriai Sergek* a' *Frantzia* erősségeket hátok megé hagyván, *Frantzia Ország*nak egyenesen a' derekára sietnek. Így tettek az *Oroszok* tökéletesen a' *Lengyelekkel*, és mind ezek, változhatatlanul egy sűrű-mértéken mennek.

Az *Albert Hertzeg* vezérlése alatt táborozó *Ausztriai Seregről* ezeket írják *Frantzia Flandriából*: — „A' *Maulde* mellett fekvő *Frantzia tábor* magát *Valenciennes* felé visszavonván, utánna botsátotta Gen. Gr. *La Tour* Oberster *Keimot* az ellenségnek, ki is ennek hátulsó részét bé sántzolva tanálván, réa ütött, és *Sántzai* közzül ki-vevén, 41-et el-fogott, sokat pedig el ejtett belőle. Ez esett Sept. 7 dikén. — Sept. 8 dikára virradó étzaka, az Oberster *Keimmel* lévő 2 *Batalion Gyalogokhoz*, 1 osztály *Húszárokhoz*, és 3 *Kompánia Vadászokhoz*, még 1 *Batalion gyalogság* 's egyéb készületek segítségül adattatván, oly rendelés adaték ezen Obersternek, hogy *Sz. Amant Városára* véletlenül üssön réa. — Az őrizeten lévőeknek száma 2000-ből állott, és 6 ágyu vólt vellek. — 8 dikában reggel, midőn a' nevezett Oberster ide megérkezett, már jelen vólt maga Gen. *La Tour* is, és a' *Várost* fel kívánta. Az ellenség Vezére 8 órányi időt kívánt: de csak egy fertály engedteték, és ezen rövid idő alatt betsüllettel ki-is költözvén, a' miéinkék a' *Városba* bé-szállának, mellyben 1000 zsák zabnál többet tanáltak, és az ott folyó vizen 20 szalmával és szénával meg-terhelte-tett hajókat nyerének prédában. „

„*Thionville* mellől *Sept. 12-dikén.* — „Elmené-
vén ezen ostrom alatt lévő és magát vakmerően
óltalmazó Vár aloll *H. Hohenlohe* a' *Braunsváigi*
Hertzeg rendeléséből az *Auftriai* Sergeknek egy ré-
szével a' fő táborhoz, *Thionville* Várának szemmel
való tartására 3 Batalion gyalogság és 3 Svadron
lovaság hagyattaték. A' *Riehemonti* táborban is
maradott 4 Batalionunk és 3 Svadronunk. — *H.*
Hohenlohé 6 Batalionokkal, és 4 Svadronokkal
Sept. 10 dikén indult innen a' nagy tábor után.,

„*Thionville* várát magok a' lakosok már fel-
akarták adni, de az őrizeten benn lévő *Frantzia*
Sergek azzal fenyegetik őket, hogy ha többet a'
feladásról csak emlékeznek-is, magok mindjárt fel-
fogják a' várost gyújtani. — Az ostrom alatt
lévő *Frantzia* városokban nem csak jó tetté-
sekből viselik az őrizeten benn lévő Sergek a' la-
kosokhoz ilyen keményen magokat. A' *Nemz.*
Gyűlés hozta kevés napokkal azon Dekretomot,
melly szerint a' várakban lévő őrző Sergeknek pa-
rantsoltatik, hogy ha csak említést tészen is vala-
melly lakos a' városnak feladásáról, az ilyenek
háza 's minden egyéb vagyonja egyszeriben fel-
égettessék, és el pusztittassék.,

Luxemburgból így irnak *Sept. 9-dikén* *Thion-*
villének ostromoltatásáról: — „Ezen városnak
őrzői rend felett való vakmerőséggel óltalmazzák
magokat. Nékünk csak egy *Battériánknak* ez ellen
való felállítása 500 emberünkbe került. Ki ütvén
egy alkalmatossággal az ostrom alatt lévők, 8 ké-
szen lévő *Battériánkat* egyszeriben tették semmivé.
Egy úszó *Battériánk* leg több népünkbe került,
melly a' végre készült vala, hogy a' *Mosella* vi-
zén a' város alá vitettétvén, a' város rólla meg-
gyújtattassék. Ezen 4 *Bárkákön* készült épület min-
den rajta lévő készületekkel edgyütt, 12 minuták
alatt ugy oda lett a' vizen, mint a' semmi. A'
házaknak, mivel ganéjjal vagynak bé-fedetve, a'
tüzess golyóbisok sem ártanak 's a' t. — mellyek-
ről

ről már közelebb-is emlékeztünk., — Egy 10-ezer fejből álló Seregünk csak fél mért-földre fekszik Flandriában *Lille* mellett.

La Fayette vagy két főbb fogoly társaival együtt el-vitetett *Luxemburgból* a' Pruzszus birodalomba fogságra, a' *Véseli* fellel-várba. Vagy két Gen. társainak pedig a' *Hollandiába* való menetel-re engedelem adattatott.

A' *Páris* alá siető Pruzszus és Auszriai Sergekről, mind a' közönséges, mind pedig a' *privát* Levelekből örvendetes hirekkel tudósítottunk még eddig. — Egy *Metz* mellől Sept. 13 dikán indult tudósítás szerint, már ekkor a' *Braunsvájgi Hertzeg* Sergej hátuljának óltalmazására rendeltetett *H. Hohenlohé* Sergej is meg haladták vólt *Metz* városát, és *Reims* körül jártanak. *Dümourier* igen kemény tsata után a' pruzszusokról vissza verettetett. — Egy más hasonló külső Levél szerint *Chalonnál* igen véres tsata esett, mellyben 8-ezer Frantziák fogattattanak el, halva pedig 6 ezere maradtanak a' tsata piatzon. — Ezek a' közönséges tudósítások. A' *privát* Leveleknek, és a' Bétset közelebről egészen bé-futott hireknek summája pedig ez: — „

„ Gen. *Klerfé Sz. Croix* mellett a' Frantziák Generálissával *Dümourierrel* meg-ütköztvén, ötét meg-verte, és a' pruzszusokról vissza kergette. Az itt el esett Frantziák száma 6 ezerre, az el-fogatottaké pedig 8 ezerre számláltatik. Ez a' szám ugyan igen nagy, de hogy e' tályon valami nevezetes dolognak történni kellett, ki lehet abból is hozni, hogy *H. Ligne*, az a' mi vitéz és hires Obersterünk az ellenséget recognoscérozván, itt bizonyoson el esett. „

„ A' *Braunsvájgi Hertzeg* és *Hohenlohe*, *Luknert* és *Kellermant*, a' Frantziák két nevezetesebb Generálissait, nem messze *Chalonnhoz* igen erősen meg-verték. A' dolog pedig így beszéltetik történni. A' *Braunsvájgi Hertzeg* sebess lépésekkel

kel Páris felé közelítvén, olyan rendelest tett H. *Hohenlohn*nak, hogy bizonyos mélységnyire nyomuljon utána. A' *Braunschweig* Hertzeg már 5 mért. földnyire közelített vala Páris alá, mellyet *Lukner* látván, a' Hertzeg háta megett *Chalons* és *Clermont* körül egész erejét öszve szedte, és táborba szállította, így gondolkodván, hogy már most lehetetlen lézen a' Hertzeg Sergeinek, vagy az ehség, vagy a' Frantziák sokasága miatt tökéletesen meg nem emészthető. Hertzeg *Braunschweig* azonban megfordulván, és egy jó darab utat kettőzött lépésekkel vissza felé tévén, *Lukner*t két tűz közé iroztotta. Előlről *Braunschweig*, hátulról *Hohenlohe* pusztította a' Frantzia Sergeket. „ — Ennek alkalmatosságával mondják, hogy *Lukner* hozzánk által jött volna.

Ugyan ezen tsatáról így ír egy *Frankfurti* Levél Sept. 20-dikán. — H. *Braunschweig* *Verdun* és *Chalons* között valahol (nintsen meghatározva hol) 7 ezered magával egy méjjségben feküvén, 12-ezer Frantziák rá ütnek. A' Hertzeg Sergeik úgy állottanak, hogy az ágyu golyóbis őket tellyességgel nem érhetette: melly szerint ezen jó helyekről meg sem is mozdultanak; hanem valami 2800 fejekből álló Húszár, Dragonyos és Könnyű-lovaságot bortsátván H. *Braunschweig* a' völgyön alattomban a' Frantziák háta megett, az egész tsatát ezen lovaság egy lövés nélkült tsupa kardal végezte-bé, és a' 12-ezer Frantziák közül igen kevesen maradának életben.

Már most nem 15, hanem 50-ezer fejekből álló Orosz Serget erősíttenek, hogy kevés napok alatt fog Lengyel Országból a' *Rénus* vize felé a' Frantziák ellen bizonyoson indulni, és ezen Orosz Sereg fogja a' Frantziáknak a' téli táborozást megmutatni, mi nemü legyen.